

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000327

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-09-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: № 1721 від 10.12.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дрига Вікторія Вікторівна

2. Viktoriia V. Dryha

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-10-2024

Спеціальність за освітою: агрономія

Місце роботи здобувача: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 74.844.04

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Агробіологічні основи формування якості насіння та продуктивності проса прутіподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.) свічграсу
2. . Agro-biological principles of the formation of the seed quality and productivity of switch-grass (*PANICUM VIRGATUM* L.) switch-grass

Реферат:

1. У дисертації викладено результати досліджень з встановлення особливостей росту і розвитку насінників, формування якості насіння за його вирощування і передпосівної підготовки та продуктивності проса прутіподібного залежно від сортових особливостей і елементів технології. Вперше теоретично обґрунтовано особливості формування якості насіння проса прутіподібного залежно від погодних умов в період проходження фенологічних фаз росту і розвитку культури; виявлені закономірності формування врожаю і якості насіння залежно від застосування комплексу елементів технології – зрощення, способів сівби, позакореневого підживлення та строків збирання насіння; науково-обґрунтовано закономірності проростання насіння проса прутіподібного в лабораторних умовах та розроблено спосіб визначення його якості (підтверджено патентом № 143580 «Спосіб визначення лабораторної схожості насіння проса

прутоподібного (*Panicum virgatum* L.), 2019»; встановлено закономірності формування якості насіння залежно від стану його дозрівання та розроблено спосіб збирання насіння, яким передбачено скошування насінників за 75-100% побуріння волоті, дозрівання насіння на скошених рослинах та їх обмолочування (підтверджено патентом № 149440 «Спосіб збирання насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.), 2021»);

2. The thesis covers the results of the research aimed at the identification of the growth and development features of seed plants, the formation of seed quality when grown and pre-sowing preparation, as well as the switch-grass productivity depending on the varietal features and technology elements. It was for the first time that the features of the quality formation of switch-grass seed were established in relation to the weather conditions in the period of a phenological phase of the crop growth and development; the regularities of the yield and seed quality formation, in relation to the application of the complex of the technology elements, were defined – irrigation, sowing types, top dressing and seed harvest terms; the practice to determine the switch-grass seed quality was developed (confirmed by patent № 143580 «The practice of the determination of the laboratory seed emergence of switch-grass (*Panicum virgatum* L.)», 2019; the practice to harvest seed which implies mowing of the seed plants when panicle browning is 75-100%, ripening of seed on mown plants and their threshing (confirmed by patent № 149440 «The practice of seed harvesting of switch-grass (*Panicum virgatum* L.), 2021». Some practices were improved, namely: how to grow switch-grass seed with the use of irrigation which results in high seed productivity; how to carry out pre-sowing preparation of switch-grass seed which envisages cleaning from impurities, scarification and sorting by a complex of features – specific weight and aero-dynamic properties (confirmed by № 150025 «The practice of pre-sowing preparation of switch-grass seed (*Panicum virgatum* L.), 2021»).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Dryha V., Doronin V., Sinchenko V., Kravchenko Y., Mandrovskya S., Borivskiyi A., Karpuk L., Mykolaiko V. Formation of Seed Quality of Switch-Grass (*Panicum virgatum* L.) Depending on Cultivation Conditions and Varietal Peculiarities. *Ecological Engineering & Environmental Technology*. 2022. 23(4). S. 15-20.
2. Dryha V., Doronin V., Sinchenko V., Karpuk L., Mykolaiko V., Topchii O. Formation of Generative Organs of Switch-Grass (*Panicum virgatum* L.) Depending on Cultivation Conditions. *Ecol. Eng. Environ. Technol.* 2023; 4:210-215.
3. Pravdyva L. A., Doronin V. A., Dryha V. V., Khakhula V. S., Vakhniy S. P., Mykolaiko I. I. 2022. Yield capacity and energy value of sorghum grain depending on the application of mineral fertilisers. *Zemdirbyste-Agriculture*, 109 (2): 115-122. DOI 10.13080/z-a.2022.109.015
4. Dryha V., Doronin V., Sinchenko V., Karpuk L., Polischuk V., Mykolaiko I., Topciyi O. Influence of Rod-Shaped Millet (*Panicum virgatum* L.) Seeds Storage Condiitiobs on ist Quality. *Ecol. Eng. Environ. Technol.* 2024; 7:291-297.
5. Дрига В.В. Якість пилку проса прутоподібного залежно від умов його вирощування та сортових особливостей. Зб. наук. праць Білоцерківського НАУ Агробіологія. 2019. Вип.2. С. 59-65. doi: 10.33245/2310-9270-2019-153-2-59-65
6. Доронін В. А., Кравченко Ю. А., Дрига В. В., Доронін В. В., Карпук Л. М. Особливості визначення лабораторної схожості насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.). Вісник Уманського

- національного університету садівництва. 2019. № 2. С.12–16. DOI: 10.31395/2310-0478-2019-2-12-16
- 7. Дрига В.В. Біологічний стан спокою насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.) та способи його зниження. Зб. наук. праць Уманського національного університету садівництва. Частина 1. Сільськогосподарські та технічні науки. 2020. Вип. 96. С.193–205. DOI: 10.31395/2415-8240-2020-96-1-193-205
  - 8. Дрига В.В. Якість насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.) залежно від режиму його скарифікації. Зб. наук. праць Білоцерківського НАУ Агробіологія. 2020. Вип.1. С. 35–41. doi: 10.33245/2310-9270-2020-157-1-35-41
  - 9. Дрига В.В. Стратифікація, як спосіб підвищення схожості насіння проса прутоподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.). Біоенергетика. 2021. №1(17). С. 16–18.
  - 10. Дрига В.В. Вплив вологості ложе для пророщування насіння проса прутоподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.) на його схожість. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія». 2021. Вип. 1(43). С. 19-25.
  - 11. Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В. Сортування насіння проса прутоподібного за аеродинамічними властивостями, як спосіб підвищення його якості. Біоенергетика. 2021. №2 (18). С. 16–20. DOI: <https://doi.org/10.47414/be.2.2021.244103>
  - 12. Дрига В.В., Доронін В.А., Карпук Л.М., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Павліченко А.А., Шубенко Л.А. Сортування насіння проса прутоподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.) за сукупністю ознак. Зб. наук. праць Білоцерківського НАУ Агробіологія. 2021. Вип. 2. С. 50-56. doi: 10.33245/2310-9270-2021-167-2-50-56
  - 13. Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Дрига В.В., Доронін В.В., Гончарук Г.С. Визначення якості насіння проса прутоподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.). Зб. наук. праць ІБКіЦБ, К. 2021. вип. 29. С. 113 – 118. DOI: <https://doi.org/10.47414/nr.29.2021.244433>
  - 14. Дрига В.В. Вплив сортових особливостей та умов вирощування проса прутоподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.) на якість пилку. Зб. наук. праць Уманського національного університету садівництва. Частина 1. Сільськогосподарські та технічні науки. 2022. Вип. 100. С. 75–82. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-1-75-82
  - 15. Дрига, В. В., Доронін, В. А., & Гончарук, Г. С.. Балагура О. В. Особливості формування якості насіння сортозразків проса прутоподібного різних груп стиглості залежно від погодних умов. Новітні агротехнології, 2022, 10(1). <https://doi.org/10.47414/na.10.1.2022.264341>. URL: <http://jna.bio.gov.ua/issue/view/15709>.
  - 16. Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В. Підготовка насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.) для сівби. Передгірне та гірське землеробство та тваринництво. 2022. Вип.71 (2). С. 112–125. DOI: 10.32636/01308521.2022-(71)-2-8
  - 17. Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Орлов С.Д. Вплив умов зберігання насіння проса прутоподібного на його якість залежно від маси 1000 насінин. Зб. наук. праць ІБКіЦБ, К. 2022. вип. 30. С. 26 –32. DOI: <https://doi.org/10.47414/nr.30.2022.269016>
  - 18. Дрига В.В., Доронін В.А., Щербиніна Н.П., Шкляр В.Д. Урожайність та якість насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.) залежно від сортових особливостей. Зб. наук. праць Білоцерківського НАУ Агробіологія. 2023. Вип. 1. С. 15–22. doi: 10.33245/2310-9270-2023-179-1-15-22
  - 19. Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Половинчук О.Ю. Урожай та якість насіння проса прутоподібного залежно від місця його формування на рослині. Новітні агротехнології, 2023. Т. 11. №2. doi: 10.47414/na.11.2.2023.285655 URL: <http://jna.bio.gov.ua/issue/view/16933>
  - 20. Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Гончарук Г.С. Якість насіння проса прутоподібного залежно від року вегетації культури. Біоенергетика. 2023. вип. 1-2 (21-22) С. 15–16. DOI: <https://doi.org/10.47414/be.1-2.2023.290624>
  - 21. Дрига В.В., Доронін В.А., Гончарук Г.С. Спосіб збирання насіння проса прутоподібного (*PANICUM VIRGATUM* L.). Зб. наук. праць Білоцерківського НАУ Агробіологія. 2023. Вип. 2. С. 28–33. doi: 10.33245/2310-9270-2023-183-2-28-33

- 22. Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В. Якість насіння різних років вегетації залежно від терміну його зберігання. Зб. наук. праць Уманського національного університету садівництва. Частина 1. Сільськогосподарські та технічні науки. 2023. Вип. 103 С. 77–95. DOI: 10.32782/2415-8240-2023-103-1-77-85
- 23. Дрига В. В., Доронін В. А., Кравченко Ю. А., Доронін В. В., Бойко А. І. Насіннева продуктивність проса прутіподібного залежно від сортових особливостей. Збірник наук. праць ІБКіЦБ, К. 2023. вип. 31. С. 76 –84. DOI: <https://doi.org/10.47414/np.31.2023.292395>
- 24. Дрига В.В. Оцінка сортозразків проса прутіподібного за врожайністю вегетативної маси та якістю насіння залежно від груп їх стиглості. Новітні агротехнології, 2024. Т. 12. №1. DOI: <https://doi.org/10.47414/na.12.1.2024.297360> URL: <http://jna.bio.gov.ua/article/view/297360>
- 25. Дрига В.В. Насіннева продуктивність проса прутіподібного залежно від груп стиглості сортів. Біоенергетика. 2024. № 1 (23). С. 19–21. DOI:<https://doi.org/10.47414/be.2024.No1.pp19-21>. URL: <http://be.bio.gov.ua/issue/view/17947>
- 26. Doronin V., Dryha V., Honcharuk H., Prysiazniuk O., Karpuk L., Pavlichenko A., Kryvenko A., Polischuk V. Seed Germination of switchgrass (*Panicum virgatum* L.) depending on its Biological peculiarities. Plant Archives Volume 20 No. 2, 2020 pp. 7493–7496. (6464) pdf [http://www.plantarchives.org/20-2/7493-7496%20\(Scopus\).http://annalsofrscb.ro/index.php/journal/article/view/3831](http://www.plantarchives.org/20-2/7493-7496%20(Scopus).http://annalsofrscb.ro/index.php/journal/article/view/3831)
- 27. Doronin V., Polishchuk V., Dryha V., Kravchenko J., Sinchenko V., Zinchenko O., Karpuk L., Mykolaiko V. Technology of Preparation of Seeds of Rod-Shaped Millet (*Panicum Virgatum* L.). Annals of the Romanian Society for Cell Biology. Association of Cell Biology Romania. Wageningen University & Research. Romania. 2021. Vol. 25. Issue 4. Pages. 10656 – 10664
- 28. Dryha V. V., Doronin V. A., Sinchenko V. M., Kravchenko Y. A., Borivskyi A. F., Mykolaiko V. P., Zatserkovna N. S., Karpuk L. M. Seed Productivity Of Millet Cultivars –Switch–Grass (*Panicum Virgatum* L.) Depending On Their Origin. Nat.Volatiles & Essent. Oils, 2021; 8(5):8551-8562.
- 29. Dryha V.V., Doronin V.A., Sinchenko V.M., Kravchenko Yu.A., Honcharuk H.S., Zatserkovna N.S., Karpuk L.M., Mykolaiko V.P. Influence of harvesting terms on the quality of switchgrass seeds. Ukrainian Journal of Ecology, 2021, 11(3), 8-13, doi: 10.15421/2021_134.
- 30. Визначення якості насіння проса прутіподібного (свічграсу) *Panicum virgatum* L. : методичні рекомендації / М.В. Роїк, В. А. Доронін, Ю. А. Кравченко, В.В. Дрига, В. В. Доронін, Г. С. Гончарук. К. : ЦП «Компринт», 2021. 10 с.
- 31. Спосіб підвищення якості насіння проса прутіподібного (*Panicum virgatum* L.) : методичні рекомендації / В. В. Дрига, В. А. Доронін, Ю. А. Кравченко, В. В. Доронін. К. : ЦП «Компринт», 2021. 15 с.
- 32. Спосіб збирання насіння проса прутіподібного (*Panicum virgatum* L.), методичні рекомендації / В. В. Дрига, В. А. Доронін, Ю. А. Кравченко, В. В. Доронін, Г.С. Гончарук. К. : ІБКіЦБ, 2023. 11 с.
- 33. Патент 143580 Україна, МПК (2020.01) А01С 1/00 Спосіб визначення лабораторної схожості насіння проса прутіподібного (*Panicum virgatum* L.). Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Дрига В.В., Доронін В.В., Мандровська С.М., Гончарук Г.С. № заявки у 2019 11270. Опубл. 10.08.2020. бюл. № 15.
- 34. Патент 149440, Україна, МПК (2021.01) А01С 1/00 Спосіб збирання насіння проса прутіподібного (*Panicum virgatum* L.). Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Гончарук Г.С. № заявки у 2021 03519. Опубл. 17.11.2021., бюл. № 46.
- 35. Патент 150025, Україна, МПК (2021.01) А01С 1/06 Спосіб передпосівної підготовки насіння проса прутіподібного (*Panicum virgatum* L.). Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Мандровська С.М. № заявки у 2021 04555. Опубл. 22.12.2021., бюл. № 51.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Патент 143580 Україна, МПК (2020.01) A01C 1/00 Спосіб визначення лабораторної схожості насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.). Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Дрига В.В., Доронін В.В., Мандровська С.М., Гончарук Г.С. № заявки у 2019 11270. Опубл. 10.08.2020. бюл. № 15. Патент 149440, Україна, МПК (2021.01) A01C 1/00 Спосіб збирання насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.). Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Гончарук Г.С. № заявки у 2021 03519. Опубл. 17.11.2021., бюл. № 46. Патент 150025, Україна, МПК (2021.01) A01C 1/06 Спосіб передпосівної підготовки насіння проса прутоподібного (*Panicum virgatum* L.). Дрига В.В., Доронін В.А., Кравченко Ю.А., Доронін В.В., Мандровська С.М. № заявки у 2021 04555. Опубл. 22.12.2021., бюл. № 51.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U003188, 0116U003186, 0121U107856

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доронін Володимир Аркадійович
2. Volodymyr A. Doronin

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулик Максим Іванович
2. Maksym I. Kulyk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0394-5846

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябовол Ярослав Сергійович

2. Yaroslav Riabovol

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4325-5313

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириленко Віра Вікторівна

2. Vira V. Kyrylenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., с.н.с., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, буд. 68, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ганженко Олександр Миколайович

2. Oleksandr M. Hanzhenko

Кваліфікація: д. с.-г. н., с.н.с., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8118-1645

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сторожик Лариса Іванівна

2. Larysa I. Storozhyk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1587-1477

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іваніна Вадим Віталійович

2. Vadym V. Ivanina

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9471-114X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Улянич Олена Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Улянич Олена Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Яценко Вячеслав Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна